

ननुलाक्षालवणमांसानिपतनीयानिविक्रयेइतिलाक्षादिविक्रयेदोषस्मृतेस्तद्वतः कथं धार्मिकत्वमित्याशंक्याह सर्वेषामिति अयमर्थः लोके हि उपकारिणं प्रत्युपकुर्वन्ति अद्रोहिणेन द्रुसंति चेत्युत्तराः तत्सामान्या
 दैहिकौ उपकारापकारौ जन्मांतरे पिसुखदुःखप्रदानाय प्रभवतो न त्वाकस्मिकं कस्यचित्सुखदुःखं वा स्ति जन्मांतरीयं कारणं विनेत्यनुमीयते ऽतः स्वभाववादस्तावदयुक्त एव श्रुत्यादीनां धर्मप्रामाण्यमपि वक्ष्यमाण
 रीत्यायुज्यत एवेति ॥ ९ ॥ १० ॥ आकाशस्य अभ्रपटलस्य चित्रतां विविधाकारत्वं ॥ ११ ॥ १२ ॥ अपिहितद्वारा आच्छादितेन्द्रियगोलकाः ॥ १३ ॥ १४ ॥ १५ ॥ १६ ॥ १७ ॥ विपक्षे दोषमा
 ह यस्मादिति ॥ १८ ॥ मानः पथः पित्र्यान्मानवादधिदूरं नैष्टपरावत इति मंत्रं लिङ्गात्कुलाचारस्य प्रामाण्यं गम्यते तदप्यस्मात्स्वस्तीत्याह यथावदिति अहिंसाणामिति हिंसा मयः कुलाचारोऽप्यप्रमाणमित्युक्तं मं

सर्वेषां यः सुहृन्नित्यं सर्वेषां च हिते रतः ॥ कर्मणामनसा वाचा सधर्मं वेद जाजले ॥ ९ ॥ नानुरुद्धो विरुध्येवान द्वेषि न च कामये ॥ समो हं सर्वभूतेषु पश्य मे जाज
 ले ब्रतं ॥ तुलामे सर्वभूतेषु समातिष्ठति जाजले ॥ १० ॥ नाहं परेषां कृत्यानि प्रशंसामि न गर्हये ॥ आकाशस्येव विप्रेन्द्र पश्यन् लोकस्य चित्रतां ॥ ११ ॥ इति मां त्वं
 विजानीहि सर्वलोकस्य जाजले ॥ समं मतिमतां श्रेष्ठसमलोष्ठाश्मकांचनं ॥ १२ ॥ यथा धवधिरोन्मत्ता उच्छ्वासपरमाः सदा ॥ देवैरपि हितद्वाराः सोपमा पश्यतो
 मम ॥ १३ ॥ यथा वृद्धा तुररुशानि स्पृहा विषयान् प्रति ॥ तथार्थकामभोगेषु ममापि विगता स्पृहा ॥ १४ ॥ यदा चायं न विभेति यदा चास्मान्न विभ्यति ॥ यदा
 नेच्छति न द्वेषि ब्रह्म संपद्यते तदा ॥ १५ ॥ यदा न कुरुते भावं सर्वभूतेषु पापकं ॥ कर्मणामनसा वाचा ब्रह्म संपद्यते तदा ॥ १६ ॥ न भूतो न भविष्यो स्ति न च धर्मोऽस्ति क
 श्वन ॥ योऽभयः सर्वभूतानां स प्राप्नोत्यभयं पदं ॥ १७ ॥ यस्मादु द्विजते लोकः सर्वो मृत्युमुखादिव ॥ वाक् क्रूरा इन्द्र परुषात्स प्राप्नोति महद्भयं ॥ १८ ॥ यथा वद्वर्तमाना
 नां वृद्धानां पुत्रपौत्रिणां ॥ अनुवर्तमानं हेतुतमं हिंसाणां महात्मनां ॥ १९ ॥ प्रनष्टः शाश्वतो धर्मः सदाचारेण मोहितः ॥ तेन वैद्यस्तपस्वी वा बलवान् वा विमुच्यते ॥ २० ॥

त्रार्थस्तु पित्र्यात्पित्रादिसंसेवितात् मानवात् मनुर्मंत्रस्तत्पकाशितात् वेदाविरुद्धादित्यर्थः पथो मार्गात् नः अस्मान् दूरं मानैष्टनयतपरावतः बद्धायुष्मतोऽस्मानिति ॥ १९ ॥ शिष्टाचारं प्रमाणयति प्रनष्ट इति द्वा
 भ्यां शाश्वतः शाश्वद्भवः परंपरया वेदमूलकत्वादिना दिर्धर्मः शिष्टाचारः सप्रनष्टः यतः सदाचारेण कचिदंशे विरुद्धेन मोहितः मोहं प्रापितः यथा अवर्त्या शुन आंत्राणि पेचे यः पूजयितुं पितृदेवमनुष्यान् पेच आंत्राणि शु
 न इति श्रुतिस्मृतिभ्यां वामदेवस्य श्रेष्ठतमस्यापि बीभत्स आचार आपदिश्वमां स भक्षणरूपः प्रदर्शितः पुराणे वाक्क्रूरादीनां महायोगिनामाचारं दृष्ट्वा आर्हतादयो मोहिताः पाषंडमार्गमनुगता इत्युक्तं तेन मोहरूपेण
 कारणेन वैद्यो विद्यावान् तपस्वी जितेन्द्रियः बलवान् जितकामक्रोधः सोऽपि विमुच्यते विमुच्यत इति पाठे तेन सदाचारेणेत्यर्थः अयं भावः सर्वनाशे समुत्पन्ने सर्वं त्यजति पंडितः अर्धनाशे समुत्पन्ने सर्वं त्यजति दुर्मति
 रिति न्यायेन मूढाः शिष्टाचारमंशे विगीतं दृष्ट्वा कृत्स्नमपि त्यजन्ति स्वभाववादं चानुरुद्धं बुद्धास्तु श्रुत्यंतरविरुद्धं विरुद्धां शमात्रं त्यक्त्वा तेनैव सदाचारेण मुच्यन्ते इति ॥ २० ॥